

	NVA Wintervergadering 2019
Datum	Vrijdag 8 februari 2019, 9:00 – 17:00 uur
Plaats	Jaarbeurs - MeetUp (Beatrixgebouw), Utrecht
9:00	Ontvangst met koffie & thee
9:30	Algemene Ledenvergadering
Ochtend	Thema: Diagnostiek bij meertaligen; cultuursensitief werken
10:05	Cultuursensitief werken in de praktijk <i>Cor Hoffer (interculturele communicatie)</i>
11:05	Cultureel venster/interview <i>Imke Theunissen (NSDSK)</i>
11:30	Korte pauze
11:50	Communiceren is meer dan taal alleen... <i>Mark van Duijvenbode (TVcN)</i>
12:15	Spraaktaaldiagnostiek bij meertalige kinderen <i>Els de Jong (NSDSK)</i>
12:40	Lunch (er wordt voor broodjes gezorgd)
Middag	Vrije voordrachten
13:40	In memoriam Theo Kapteijn: zijn bijdragen aan patiëntenzorg en onderzoek <i>Theo Govers & Sophia Kramer (AUMC)</i>
14:00	Klankontwikkeling bij baby's met gehoorverlies <i>Lizet Ketelaar (NSDSK)</i>
14:20	Geluidsmetingen bij patiënten met een pulsatiele tinnitus <i>S.W.J. Ubbink (UMCG)</i>
14:40	High frequency bone conduction using the Westra KLH96 BC transducer <i>Kimmy Snel (UMCU)</i>
15:00	Pauze
15:25	Bevorderen van zinnige zorg oor- en gehoorklachten <i>Mariska Stam (ZiNL)</i>
15:45	Betere sociale participatie DSH kinderen op school – Oproep Deelname <i>Adva Eichengrün (LUMC)</i>
16:00	Afsluiting & NVA borrel

Mededelingen

Nieuwsbrief

De volledige nieuwsbrief wordt alleen elektronisch verstuurd. Wijzigingen van (email)adres en andere gegevens kunnen leden zelf doorgeven na inloggen op de NVA-website.

Bijwonen van de wetenschappelijk vergaderingen

De wetenschappelijke vergaderingen (3 maal per jaar) zijn kosteloos toegankelijk voor leden van de NVA. De NVA wil een open vereniging zijn en kennis breed verspreiden. Niet-leden zijn hartelijk welkom als gast. Voor degenen die (nog) geen lid zijn en zich ook niet hebben aangemeld voor het lidmaatschap geldt een bijdrage van € 45.

Aanmelden voor een wetenschappelijk vergadering is verplicht. Informatie over aanmelding is te vinden op de NVA-website.

Voor uw agenda:

Donderdag 18 april 2019: NVA Voorjaarsvergadering / Dag der Akoepedie (Nieuwegein).
Vrijdag 27 september 2019: NVA Najaarsvergadering (Utrecht)
Verdere data van (inter)nationale bijeenkomsten op het gebied van audiologie zijn te vinden op <http://www.ned-ver-audiologie.nl/agenda-2>

OPROEP: Wilt u een presentatie verzorgen? Stuur een e-mail naar de secretaris van de NVA

Informatie vereniging

Nederlandse Vereniging voor Audiologie www.ned-ver-audiologie.nl/
Secretaris: Dr. Rob Drullman (secretaris@ned-ver-audiologie.nl)
Commissie van audiologie-assistenten (audiologie-assistenten@ned-ver-audiologie.nl)

Lidmaatschap van NVA: zie aanmeldingsformulier op website

Lidmaatschap van ISA: NVA leden kunnen tegen gereduceerd tarief lid worden van de International Society of Audiology (ISA). Voor meer informatie zie www.isa-audiology.org

www.audiologieboek.nl

Redactie: Raymond Bonnet, Bas Franck, Sjaak Klis, Vera Prijs en Bert van Zanten
Email: info@audiologieboek.nl

Agenda van de algemene ledenvergadering NVA d.d. 8 februari 2019

1. Opening
2. Notulen ledenvergaderingen 2 februari 2018 (bijlage 1)
3. Mededelingen
4. Benoeming van nieuwe leden
5. Verslag van de secretaris (bijlage 2)
6. Concept financieel verslag en begroting (bijlage 3)
7. Commissie audiologieassistenten (bijlage 4)
8. Commissie Leerboek Audiologie
9. E-learningmodule Toonaudiometrie
10. Ledenportaal
11. Rondvraag
12. Sluiting

De bij de agenda horende stukken worden in een afzonderlijk document aan de leden toegezonden en komen ook beschikbaar in het afgeschermd gedeelte van het ledenportaal op de NVA-website.

OCHTENDPROGRAMMA**Thema: Diagnostiek bij meertaligen; cultuursensitief werken****Cultuursensitief werken in de praktijk**

Cor Hoffer; advies, training & onderzoek interculturele communicatie (choffer@xs4all.nl)

Zorgprofessionals die werken met kinderen en volwassenen met gehoor-, spraak- en taalproblemen krijgen steeds vaker te maken met andere culturele en levensbeschouwelijke achtergronden dan zij gewend zijn. Zij maken kennis met voor hen onbekende opvattingen over beperkingen, problemen en manieren om hulp te zoeken. Ook zien zij hoe opvoedingsstijlen kunnen verschillen en dat migrantenjongeren nieuwe identiteiten vormen.

De praktijk leert dat zorgprofessionals de communicatie met cliënten met een andere culturele en levensbeschouwelijke achtergrond soms als problematisch ervaren. Hierbij kan het gaan om onbekendheid met en onzekerheid over de invloed van cultuur en levensbeschouwing op casuïstiek en schroom om hierover met cliënten en hun naasten in gesprek te gaan. Het gevolg is dat zowel diagnostiek als behandeling moeizaam verlopen.

In zijn lezing reikt Cor Hoffer vanuit een antropologisch perspectief zorgprofessionals enkele handvatten aan, waarmee zij hun werk kunnen laten aansluiten bij een veranderende zorgpopulatie.

Cultureel venster/interview

Imke Theunissen; NSDSK/ACNH Alkmaar

Mogelijk herkent u de cliënten die niet doen wat u adviseert. Cliënten die ondanks een gehoorverlies geen hoortoestellen willen dragen. Of ouders die ondanks dat wij onze zorgen uiten, niet tot handelen komen. Mogelijk hebben zij hier goede redenen voor. Ontdek hoe u aan de hand van het Cultureel Venster en het Cultureel Interview er achter kunt komen welke overtuigingen en ervaringen een cliënt heeft en kom er achter of er verklaringen zijn voor de 'weerstand' die u ervaart.

Er komt meer begrip, u kunt beter aansluiten bij de wederzijdse behoeften en de behandelrelatie wordt versterkt.

Imke vertelt in deze lezing over haar ervaringen met het Cultureel Venster en het Cultureel Interview binnen het werk op een audiologisch centrum.

Communiceren is meer dan taal alleen...

Mark van Duijvenbode; Tolk- en Vertaalcentrum Nederland, Hengelo (mark.van.duijvenbode@tvcn.nl)

Elkaar laten begrijpen! Doen we al 42 jaar met onze professionele tolken. Telefonisch, op locatie en per video zijn onze tolken en cultuurspecialisten inzetbaar. In elke branche van de overheid tot aan alle audiologische centra in Nederland.

Met 1500 tolken in 199 talen en culturen zorgen we voor begrip en communicatie. TVcN verzorgt 450.000 tolkdiensten met 1500 tolken en 60 medewerkers. In 4297 taalcombinaties, 248 talen en culturen. 24 uur per dag en 365 dagen per jaar.

Innovatie: In 2015 is de innovatieafdeling opgezet, verantwoordelijk voor de ontwikkeling van nieuwe diensten. Hier is het videotolken ontwikkeld, de TVcN app en verschillende cultuur sensitieve oplossingen.

Van Stroopwafel tot Baklava: We merkten bij onze partners dat cultuurverschillen een prominente plaats in nemen bij de gesprekken met anderstaligen. Door deze signalen zijn we nieuwe interculturele diensten gaan ontwikkelen. Nu bieden we cultuurondersteuning met workshops Van Stroopwafel tot Baklava, cultuurlezingen en oplossingen op maat. Tolken en audiologie: Voor het bijscholen van de tolken is er de Talent Academy. Door afstemming met onze klanten en tolken ontwikkelen we trainingen en cursussen, webinars, en e-learnings voor specialisatie. Zo trainen we samen met Kentalis onze tolken voor audiologische centra zodat deze gespecialiseerd zijn voor de inzet binnen deze branche.

Immigrantenstroom: Dagelijks ontvangen we informatie van onze partners bij de overheid over de immigranten stromen. Dit gaat over de quota per land, de talen en achtergronden van de vluchtelingen. Ieder kwartaal raadpleegt TVcN het COA en de IND.

Met deze informatie spelen we in op de vraag naar de gevraagde talen, tolken en culturen.

Spraaktaaldiagnostiek bij meertalige kinderen

*Els de Jong; NSDSK/ACHN Alkmaar
(edejong@nsdsk.nl)*

Op het audiologisch centrum worden veel meertalige kinderen gezien met een (vermoeden van) een taalontwikkelingsstoornis. Het taalaanbod en de taalkennis van een meertalig kind zijn verdeeld over twee (of meer talen). Een meertalig kind kan een achterstand hebben in de tweede taal (het Nederlands bijvoorbeeld) maar in de eerste taal wel op niveau zijn (of licht achterlopen). Het taalprofiel van een meertalig kind met een achterstand in het Nederlands kan lijken op dat van een kind met een taalontwikkelingsstoornis (TOS), wat het lastig maakt bij een meertalig kind een TOS vast te stellen. Afname van gestandaardiseerde testen benadeelt kinderen die minder blootstelling aan het Nederlands hebben gehad dan eentalige, Nederlandssprekende leeftijdsgenootjes. Het is daarom belangrijk bij meertalige kinderen alle talen in kaart te brengen, en daarnaast gebruik te maken van taaloverstijgende instrumenten (MAIN, Q-N-NWRT, PaBiQ).

MIDDAGPROGRAMMA

Vrije voordrachten

In memoriam Theo Kapteijn: zijn bijdragen aan patiëntenzorg en onderzoek

*Theo Goverts & Sophia Kramer (Amsterdam UMC, VUmc)
(st.goverts@vumc.nl)*

Op 3 december 2018 overleed Theo Kapteijn, erelid van de NVA. Zijn werkende leven was Theo in dienst van de Vrije Universiteit, vanaf 1964 tot aan zijn pensionering als hoofd van de afdeling Audiologie. Theo heeft veel betekend voor de patiëntenzorg en voor het vak van de audiologie. Eén van de initiatiefnemers van het Leerboek op internet, waaraan Theo ook na zijn pensionering actief heeft bijgedragen.

Klankontwikkeling bij baby's met gehoorverlies

*Lizet Ketelaar; NSDSK Amsterdam
(lketelaar@nsdsk.nl)*

Lang voordat kinderen hun eerste woordjes zeggen, produceren ze al hun eerste klanken. Maar hoe verloopt de klankontwikkeling bij de huidige generatie kinderen met gehoorverlies in Nederland? En welke factoren (zoals mate van gehoorverlies, draagfrequentie van het hoorhulpmiddel) zijn hierop van invloed? De NSDSK is een longitudinaal onderzoek gestart om hier zicht op te krijgen en een interventie te ontwikkelen om de klankontwikkeling van deze kinderen te stimuleren. In deze presentatie wordt de opzet van het onderzoek besproken en worden voorlopige resultaten gedeeld.

Geluidsmetingen bij patiënten met een pulsatiele tinnitus

*S.W.J. Ubbink, R Hofman, J.M.C. van Dijk, P van Dijk; UMC Groningen
(s.w.j.ubbink@umcg.nl)*

Bij patiënten met klachten van een pulsatiele tinnitus kan sprake zijn van een durale arterioveneuze fistel (dAVF). Deze zeldzame potentieel levensbedreigende pathologie is soms moeilijk waar te nemen op niet-invasieve beeldvorming zoals een CT of MRI. Bij patiënten met een pulsatiele tinnitus waarbij na niet-invasieve beeldvorming nog geen diagnose aanwezig is, wordt een digitale substractie angiografie (DSA) geadviseerd. Echter heeft deze invasieve beeldvormende techniek een procedureel risico van 1-2% op neurologische complicaties. Daarvan geeft 0.5% blijvende neurologische schade. Het zou erg waardevol zijn om het aantal patiënten met pulsatiele tinnitus die in aanmerking komt voor een DSA te minimaliseren.

Wij hebben geluidsoptnamen gemaakt met een microfoon in de gehoorgang bij patiënten met een pulsatiele tinnitus die in aanmerking komen voor een DSA. De uitkomst van de geluidsoptname is gerelateerd aan de bevindingen op de DSA. Tijdens de voordracht zullen de resultaten worden gepresenteerd van de eerste 20 patiënten.

High frequency bone conduction using the Westra KLH96 BC transducer

*Kimmy Snel; UMC Utrecht
(K.Smit-3@umcutrecht.nl)*

Samenvatting volgt.

Bevorderen van zinnige zorg: Samen met partijen uit het veld onderzoek doen naar wat er beter kan in het zorgtraject voor mensen met oor- en gehoorklachten

M. Stam, A. van der Zwaag, A. Wong, T. Vreugdenhil; Zorginstituut Nederland, Diemen
D. Pans; Adelante Zorggroep, Hoensbroek
(zzoor@zinl.nl)

Zorginstituut Nederland heeft als opdracht ‘zinnige zorg’ te bevorderen. Zinnige Zorg wil zeggen kwalitatief goede zorg: niet meer dan nodig en niet minder dan noodzakelijk. Zo vermijden we onnodige kosten. Patiënten moeten immers kunnen rekenen op goede en betaalbare zorg. Nu en in de toekomst.

In augustus 2018 is het traject ‘Zinnige Zorg - Oor- en gehoorklachten’ gestart. Met Zinnige Zorg brengt het Zorginstituut in beeld hoe de zorg die vanuit het basispakket wordt vergoed in de praktijk wordt geleverd. We beoordelen of die zorg patiëntgericht, effectief en gepast is. Samen met patiënten, professionals, zorgaanbieders en zorgverzekeraars analyseren we de zorg en zoeken we naar mogelijkheden om deze verder te verbeteren en onnodige zorg te vermijden. Zo letten we op onder- en overdiagnostiek en onder- en overbehandeling. Een Zinnige Zorg-traject bestaat uit 4 fasen. Na de screeningsfase volgen de verdiepingfase, de implementatiefase en de evaluatiefase. De focus bij deze kwaliteitscyclus is op de ICD-10-code: VIII Ziekten van oor en processus mastoïdeus (H60-H95). Tijdens een eerste bijeenkomst in december 2018 met partijen uit de (geh)oorzorg is gesproken over actuele thema's die spelen. Zoals bijvoorbeeld zorgtrajecten rondom oorontsteking, perceptieve slechthorendheid, doofheid, draaiduizeligheid en tinnitus. De NVA en de NVKF hebben hierin actief geparticipeerd en blijven betrokken. Tijdens deze presentatie zullen we ingaan op de mogelijkheden om via Zinnige Zorg de zorg voor mensen met oor- en gehoorklachten te verbeteren. Daarnaast geven we zowel vanuit Zorginstituut Nederland als uit de NVA inzicht in de eerste bevindingen.

Betere sociale participatie dove / slechthorende kinderen op school – Oproep Deelname

A. Eichengrün, A. Koutamanis, C. Rieffe; LUMC Leiden, TU Delft
(a.eichengrun@fsw.leidenuniv.nl)

Samen spelen, samen kletsen, het is niet vanzelfsprekend voor veel dove en slechthorende (DSH) kinderen op reguliere scholen. Wat kan de horende omgeving hieraan doen? En wat zeggen DSH kinderen hierover zelf? Met dit unieke onderzoek willen we kijken naar de manier waarop de sociale participatie van DSH kinderen kan verbeteren door aanpassingen te maken in de schoolomgeving; niet alleen in de klas, maar ook tijdens de pauzes, bijvoorbeeld op het speelplein.

In dit project wordt op een brede manier gekeken naar de reguliere schoolomgeving van een dove en slechthorende kinderen waarbij dan niet direct vanuit het perspectief van het

kind wordt gekeken maar vanuit de schoolomgeving. Vragen zijn dan: hoe gaan horende kinderen om met slechthorende kinderen of wat kan de school doen vanuit de leerkracht of de akoestische omgeving (niet alleen in de klas maar ook in de gang, gemeenschappelijke ruimten of schoolplein).

Voor dit project zijn we op zoek naar deelnemende kinderen en scholen. Leden van de NVA wordt gevraagd of zij mogelijk kinderen en ouders geïnteresseerd kunnen krijgen om mee te doen.